

Samtal med Mats Granryd, styrelseordförande och Anna Borg, vd och koncernchef

Talare:

- Anna Borg; Vattenfall; vd och koncernchef
- Mats Granryd; Vattenfall; styrelsens ordförande
- Åsa Jamal; Vattenfall; kommunikationsdirektör

Åsa Jamal: Varsågoda och sitt.

Mats Granryd: Tack.

Åsa Jamal: Hörni, det känns inte som att det var så jättelänge sen vi satt här sist, men det är väl för att det har varit ett väldigt intensivt år, geopolitiska spänningar, ett förhöjt säkerhetsläge på många sätt. Vi har hög inflation, vi har höga räntor, vi har ett antal faktorer som har påverkat Vattenfall. Också dock en industri som fortsätter på vägen mot netto noll, ett EU som har kommit till en överenskommelse om en gemensam marknadsdesign. COP gjorde äntligen uttalandet att det faktiskt är fossila bränslen som är grunden till klimatkrisen som vi befinner oss i. Vattenfall har också mött lägre priser på marknaden: upp till 60% i förhållande till rekordåret 2022. Allt det här har ju påverkat oss, men hur Anna, berätta!

Anna Borg: Ja, på väldigt många olika sätt, skulle jag säga. Och all den dynamik som du beskriver påverkar naturligtvis oss på olika sätt och vi måste hantera en större osäkerhet rent generellt i världen runt omkring, men då är det också bra att vi har en stabil finansiell ställning. Vi har en stark balansräkning, vi har en bra likviditet, så vi kan hantera flexibelt alla de här utmaningarna som vi ser och som kommer att finnas framöver också. Precis som du sa så har vi sett lägre priser på marknaden. Vi har också sett lägre volymer för att det har varit varmare än normalt. Vattenfall har fått fler kunder, så det är fler kunder som väljer Vattenfall, och vi har också ett bättre resultat i år, eller under 2023, än vad vi hade året innan, 10 miljarder SEK ungefär. Då ska man komma ihåg att det var en del engångseffekter 2022, men det är helt klart ett mycket bättre resultat för 2023. Och när det gäller den omvärlden som du beskriver så är ju det saker som påverkar oss varje dag egentligen, skulle jag säga, och en av de sakerna vi har varit tvungna att göra, det är ju att prioritera hårdare. Vi såg ju några av de exemplen här, till exempel försäljningen av Norfolk, som är Offshore Wind i Storbritannien, som vi har sålt till RWE och gjort en vinst för Vattenfall på 4,6 miljarder SEK, så att det var en lönsam affär i slutändan, men det var ett projekt som vi valde att inte slutföra. Och sen så har vi också försäljningen av Heat Berlin som också handlar om en prioritering: vi måste se till att vi kan lägga tillräckligt mycket investeringsmedel i de projekt som vi ska utveckla framöver. Så att prioritera hårdare är också någonting som kommer behövas framöver, kan man säga. Men annars så har ju fokus varit på vår långsiktiga strategi. Det gäller att hantera både här och nu och långsiktigheten och hitta en bra balans i det, så att fortsätta att jobba mot fossilfrihet på sikt och se till att vi kan göra saker här och nu som gör att vi stegvis tar oss däråt. Ett annat område som vi faktiskt har fokuserat mer på än tidigare, och det är inte bara i år, utan det är de senaste åren, det är vårt säkerhetsarbete. Och det beror ju på att det krävs med tanke på

den värld vi lever i numera, precis som för alla andra energiföretag eller för andra som också håller på med samhällskritisk infrastruktur, men det är också påtagligt, skulle jag säga.

Åsa Jamal: Det här med att hantera en föränderlig omvärld, det har ju blivit vardag på många sätt.

Anna Borg: Ja, verkligen.

Åsa Jamal: Men omställningen pågår, den har inte stannat av.

Anna Borg: Nej, nej, det har den ju verkligen inte. Sen kan man ju önska att den skulle gå fortare i många avseenden. Men den är ju helt nödvändig utifrån ett klimatperspektiv, men den är också önskvärd, skulle jag säga, utifrån det perspektivet att ska man vara ett konkurrenskraftigt företag så måste man kunna få ner sina utsläpp av växthusgaser, och också jobba med andra frågor som biodiversitet, och så vidare, för och se till att vara konkurrenskraftiga. Jag tror det är viktigt att fråga sig: hur många framgångsrika företag kommer det finnas om 20 år som både är lönsamma och släpper ut stora mängder koldioxid, och det tror inte jag är så många, så att vägen framöver är tydlig på det sättet.

Åsa Jamal: Mats, när vi satt här då för ett år sedan så hoppades du på ett lite lugnare 2023. Hur tycker du att det blev?

Mats Granryd: Ja, jag vet inte om det blev lugnare kanske, men det blev annorlunda i alla fall. 2022, om vi kommer ihåg, så hade vi ju en enorm fluktuation i priser och det skapade stor stress i systemet från ett finansiellt perspektiv. 2023 har ju varit mycket lugnare. Priserna har kommit ner till en låg nivå, 60% lägre mot 2022. Och att vi har i stället då fokuserat på Heat Berlin, vi har fokuserat på Norfolk. Vi har från styrelsens och ledningens sida tycker jag har jobbat väldigt bra med att försöka förstå hur Vattenfall ska positionera sig för framtiden, och det är egentligen det vi har gjort under det här året. Och jag vill också passa på att tacka alla medarbetare på Vattenfall som har gjort ett fantastiskt jobb under 2023, och till styrelsen. Och dessutom har vi 3000 nya medarbetare, så de skulle jag också vilja önska hjärtligt välkomna till det här fantastiska bolaget Vattenfall.

Åsa Jamal: Klimatfrågan, är det ju svårt att inte komma tillbaka till. Vi är ju många som önskar att det skulle gå lite snabbare och jag vet att det är många som är här idag som också är väldigt engagerade i den frågan. Hur ser du på Vattenfalls roll och bidrag, Anna?

Anna Borg: Nej, men klimatfrågan är ju vår tids viktigaste fråga som ledare att hantera. Vi måste se till att vi kan lämna efter oss en värld till framtida generationer som är beboelig och säker, och det är ju en stor utmaning med tanke på vad som behöver göras i hela världen, men också i Europa, i Sverige och i vår egen verksamhet, det gäller att försöka ta sig an det, bit för bit, på olika sätt helt enkelt. Som samhälle är vi ju sena på bollen. Du nämnde COP förut, och det är klart att det är jättebra att man är mer ense nu än tidigare, men jag tror att vi är många som önskar att man skulle vara ännu tydligare och också gå ännu snabbare fram i alla delar av världen och i alla delar som har att göra med olika typer av växthusgasutsläpp. Men man får väl se det som att det har gått i rätt riktning då, med kanske inte riktigt i det tempot som man skulle vilja. Jag är helt övertygad om att det är fullt möjligt att leva ett modernt och bekvämt liv med ett acceptabelt klimatavtryck. Men vi måste ju visa hur det ska gå till genom de produkter och tjänster som vi erbjuder och genom de olika tekniker som vi själva använder men också är med och utvecklar i andra industrier. Energi kommer inte lösa klimatfrågan på

egen hand, men det är ju en jätteviktig pusselbit för när man ska fasa ut olika typer av bränslen och utsläpp i andra sektorer så är det ofta elektrifiering som är svaret, direkt eller indirekt. Antingen direkt elektrifiering eller via grön vätgas, som då också måste vara producerad av fossilfri el, så att vi är ju en väldigt viktig möjliggörare på det sättet, i alla möjliga olika avseenden, skulle jag säga. Något som jag tycker är viktigt att tänka på i det sammanhanget är att verkligen använda sig av alla de fossilfria teknologier som finns. Det finns teknologi, det finns kunskap om hur man ska använda teknologin och det finns också kapital som vill vara med och finansiera de här förändringarna, men vi måste se till att det händer också. Och den här diskussionen om det ska vara den ena eller den andra tekniken, den är inte meningsfull i mina ögon utan vi behöver allt vi kan, så att säga, komma på. Jag är inte bekymrad över att det ska byggas för mycket av någonting när det gäller de fossilfria teknikerna, men jag är ganska orolig för att det ska byggas för lite av allt, och framför allt lite för långsamt. Sen är det ju viktigt att vi gör vår del också. Vi såg ju målet här i filmen precis när vi började. Vi har ju åtagit oss att vara netto noll 2040 när det gäller alla våra växthusgasutsläpp. Vi har certifierat det enligt Science Based Targets Initiative, men det räcker ju inte med 2040, utan vi har ju ett antal mål till 2030 också. Då ska vi ha fått ner 77% av våra utsläpp och den utsläppsintensitet som vi har i vår verksamhet och redan idag så är vi, har vi fått ner dem 56% jämfört med basåret 2017, så att vi är på väg. Vi vet vart vi ska. Och när det gäller våra egna utsläpp så skulle jag säga att vi har god koll på dem, och vet vad vi ska göra. När det gäller våra leverantörer och även det vi levererar till våra kunder så kräver det naturligtvis att vi samarbetar med dem för att kunna få full utväxling där, så där lägger vi mycket fokus. Och även när det gäller det vi erbjuder till våra kunder, förutsättningarna ser ju väldigt olika ut i olika delar av Europa. Både i Tyskland och Nederländerna, till exempel, så använder man ju fortfarande naturgas i stor utsträckning för att värma sina hem och där måste vi kunna erbjuda andra lösningar i tillräckligt stor utsträckning, tillräckligt snabbt för att kunna fasa ut det också. Och samtidigt måste det vara någonting som man som hushåll har råd med för att annars så kommer vi få andra problem i stället. Så att, ja det är ett pussel, kan man säga, som inte på långa vägar är klart, men vi är på väg.

Åsa Jamal: Mycket fokus under det här året har ju legat på kärnkraften och kärnkraftens roll i den här omvandlingen, hur man kan bidra till energiomställningen via ny kärnkraft, hur snabbt den kan komma på plats, och så. Vi presenterade ju delar av den förstudie som vi blev klara med i årsskiftet för några, för ett tag sen. Vad är nu nästa steg på vägen för ny kärnkraft i Sverige?

Anna Borg: Det är väl två saker som är i fokus, skulle jag säga, och det ena är ju faktiskt den befintliga kärnkraften, det får man inte glömma. Det är en viktig pusselbit av vår kärnverksamhet och har varit under mycket lång tid. Vi fortsätter att investera i och utveckla den befintliga kärnkraften, och vi tittar också på att förlänga livstiden på den. Den är ju idag tekniskt och ekonomiskt optimerad för att leva i 60 år, och vi tittar på om man inte skulle kunna få den att leva i 80 år. Det kommer kräva en hel del investeringar, men vi tror att det är en bra sak att göra. Sen håller vi också på och tittar på kapacitetsökningar i befintlig verksamhet. Vi har ju till exempel investerat för ytterligare kapacitet i Forsmark 1, och nu behöver vi få ut den på nätet också, och har fått besked om att vi får tillgång till nätkapacitet som gör att vi kan göra det, och det är inga små pengar heller, det ska man komma ihåg. När det gäller ny kärnkraft så har vi precis, som du nämnde, gjort klart den här förstudien som handlade just om små modulära reaktorer. Vi tittar även på storskaliga reaktorer, det är ju så att säga den

tekniken vi är vana vid, och i båda fallen handlar det om lättvattenreaktorer för det är det som vi kan och där vi ser att marknaden är mest mogen, och så. Så vi har inte bestämt exakt vilken teknik, vi pratar med leverantörer av både storskalig och små modulära reaktorer för att få lite mer insyn i vad det faktiskt kommer att kosta i praktiken, men också vilken risk de är beredda att ta i projekten, och så vidare. Men under tiden så gör vi allt det som ändå måste göras innan man kommer till det beslutet, det vill säga undersöka marken, gör en miljökonsekvensbeskrivning nere på Väröhalvön, där vi har Ringhals idag. Vi håller på att titta på om man eventuellt behöver ta någon del av det naturreservatet som finns där i anspråk och hur hanterar man och kompenserar för det i så fall. Vi håller på att förbereda samråd med de som finns runt omkring som vi ska prata med, och diskuterar också med de myndigheter som ska behandla de här tillstånden när vi lämnar in dem, för att se till att vi är synkade när det gäller både timeline och vad som behövs, och så vidare. Det sker steg för steg, men det är ingen quick fix, så det kommer inte ske i närtid utan det är viktigt, återigen, att lägga det här pusslet. Att den energi vi behöver som, behöver komma till de närmaste fem till tio åren behöver komma från de projekt som redan ligger långt fram i utvecklingsfasen, och då är det framför allt landbaserad och havsbaserad vind. Och även långsiktigt behöver man lägga ett pussel med alla de här teknologierna för att få elen till kostnad som svensk industri och det svenska näringslivet kan bära och fortfarande vara konkurrenskraftiga. Så att det är många bitar som ska på plats.

Åsa Jamal: Och en fråga som har diskuterats mycket är ju naturligtvis det här med finansieringsmodeller och regeringen, våra ägare har tillsatt en, eller staten vår ägare, men regeringen har tillsatt en utredare för att titta på riskdelningsmodeller och finansieringsprinciper. Hur går dialogen där, Mats?

Mats Granryd: Ja, den går alldeles utmärkt, det är ju precis som Anna säger, det här är väldigt komplext, väldigt stort, mycket pengar och tar lång tid, så det är viktigt att man gör en bra förstudie och att man förstår alla risker. Och där ska man ju komma ihåg att Vattenfall är ju en aktör på en kommersiell marknad med flera aktörer, så att vad vi säger är ju bara ett inspel, men dialogen med regeringen gällande riskdelningsmodeller fungerar alldeles utmärkt och det är, tror vi, en förutsättning för att vi ska kunna bygga ny kärnkraft, att vi delar risken. Jag tror inte det finns något kärnkraftverk som har byggts eller kommer att byggas som inte regeringen och staten är med och på något sätt tar en risk i. Och som Anna sa, vi håller ju på att se om vi kan livstidsförlänga de reaktorer vi har upp till 80 år. Så det här är ju beslut som kommer att leva med oss, ja, 60-80 år, kanske ännu längre. Så det är någonting som är väldigt viktigt, väldigt centralt, och det är så stora pengar så vi måste få det här rätt. Därav riskdelningsdiskussionen, därav vår förstudie.

Åsa Jamal: Så diskussionen kring vilka investeringar vi ska göra framöver har ju präglats 2023 mycket, men vi har också tagit ett antal viktiga beslut kring befintliga pågående affärer. Den här strategiska översynen av Värme Berlin som ledde till en försäljning, och också beslutet om att sälja Norfolk-zonen. Det frigör en del kapital och skapar en del nya möjligheter. Vad ska vi använda det till?

Anna Borg: Ja, nej men det är som du säger, det är många stora beslut, både vad vi ska investera i framöver och vad vi känner att vi kanske inte mäktar med, med tanke på vart vi vill lägga investeringarna. Och jag vill faktiskt passa på att tacka alla medarbetare som har jobbat med just de stora affärerna och transaktionerna, som är extremt komplexa och tungrodda

många gånger, men som har landat väldigt bra i slutändan. Vi investerar ju för fullt i vår verksamhet. Bara i år och nästa år kommer vi att investera 40 miljarder SEK i tillväxtinvesteringar och i tillägg till det så har vi investeringarna i vår befintliga verksamhet som är nästan lika stora, så att det är viktigt att det blir rätt, det är viktigt att man klarar av att sprida sina risker på ett bra sätt för att hålla bolaget finansiellt stabilt framöver. Med tanke på den osäkerhet vi pratade om tidigare så gäller det att kunna ha den flexibiliteten om och när det behövs. Men det handlar också om att göra lönsamma investeringar och att välja projekt noga och se till att vi verkligen kan leverera den lönsamhet som vi har som mål att leverera och behöver leverera för att kunna fortsätta investera. Och det handlar också om att investera för att vi ska kunna nå våra hållbarhetsmål både på medellång och lång sikt, så att det är många saker att ta hänsyn till, men vi har också väl riggade för det med den starka balansräkning vi har, och vi ska se till att vi har den finansiella styrkan framöver också.

Åsa Jamal: Okej, avslutningsvis, Mats, vad vill du skicka med oss på Vattenfall in i 2024?

Mats Granryd: Ja, först ett jättetack för 2023 har inneburit att vi har tagit tydliga steg att se till att Vattenfall står starkare för framtiden. Vi har en klar plan. Vi har tagit en del tuffa beslut. Norfolk är inte lätt beslut att avyttra. Det diskuterade vi mycket, men det var helt rätt, och likaså Wärme Berlin, en annan sådan aktivitet som vi kliver ur. Och som företagsledare, där vi bedriver lönsamma investeringar är det ju viktigt att man både gör investeringar men att man också avyttrar saker och ting, och det här med avyttring är inte alltid så lätt. Men jag tycker Vattenfall under 2023 verkligen har visat att man menar allvar med det vi säger att det faktiskt händer också. Så ett stort tack från mig och från styrelsen till alla på Vattenfall. Det är ett jättefint bolag. Det är ett bolag som spelar en viktig roll och kommer att spela en än viktigare roll i framtiden.

Åsa Jamal: Tack så mycket, båda två!

Anna Borg: Tack.

Mats Granryd: Tack.

[END OF TRANSCRIPT]